

Jak zainicjować i pielęgnować współpracę z instytucją edukacyjną?

W ostatnich latach kolejne wymagania wynikające z nowych standardów i regulacji w sektorze motoryzacyjnym, zmiany spowodowane przez czwartą rewolucję przemysłową, a także zmiany związane z pojawieniem się nowych komponentów dla pojazdów o alternatywnych napędach i pojazdów autonomicznych, wymuszały na przedsiębiorstwach wzmożoną czujność w sprawie dysponowania niezbędną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi pracowników do wykonywania nowych zadań i produktywnej współpracy w zespołach. Przedsiębiorstwa średnie i duże organizują cyklicznie oceny kompetencyjne pracowników i badania potrzeb szkoleniowych. W przeszłości korzystały z dostawców specjalistycznych usług z zakresu tzw. *assessment centre* i *development centre* na etapie zatrudniania nowych pracowników a potem przy określeniu ich ścieżek kariery i planowaniu szkoleń. Obecnie coraz więcej firm dysponuje własnymi zespołami asesorów i specjalistów odpowiedzialnych za badanie potrzeb szkoleniowych i opracowanie programów szkoleniowych. W mniejszych przedsiębiorstwach przy ograniczonych zasobach, przedsiębiorca lub kierownictwo w rozmowie z pracownikami ustalają potrzeby dotyczące podniesienia umiejętności pracowników. Firmy z sektora motoryzacji starają się dobrze pozycjonować na rynku pracy, który ciągle jest rynkiem pracownika. Z jednej strony utrzymują relacje ze szkołami branżowymi, technikami i uczelniami technicznymi. Z drugiej zaś współpracują z innymi podmiotami edukacyjnymi, które organizują specjalistyczne kursy.

Firma Leadec uczestniczy w targach pracy na uczelniach technicznych oraz w dniach otwartych szkół średnich i branżowych, a także spotyka się bezpośrednio z przedstawicielami szkół i hufca pracy, aby omówić swoje oczekiwania. *Firma bierze udział w konsultacjach dotyczących dostosowania pracowni zawodowych zbliżonych do rzeczywistych warunków środowiska pracy w naszej firmie (np. pracownia obróbki CNC)*, komentuje Pani Agnieszka Grzywocz, Dyrektor Personalny. *Instruktorzy praktycznej nauki zawodu – doświadczeni pracownicy firmy z odpowiednimi uprawnieniami – realizują program praktyk zgodnie z podstawą programową. Co najmniej raz w półroczu ma miejsce obserwacja zajęć*

praktycznych młodocianych u pracodawcy. Przydałoby się więcej interakcji ze szkołami, gdyż wymiana informacji na temat realizacji zajęć praktycznych przez młodocianych odbywa się poprzez rozmowy telefoniczne z opiekunami praktycznej nauki zawodu i pocztą elektroniczną. Warto podkreślić, że w wyniku udanej współpracy firma Leadec objęła [w 2019 roku] patronat nad kształceniem uczniów w zawodzie Technik Elektryk [w Zespole Szkół im Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach]. Firma współpracuje również z biurami karier szkół wyższych w zakresie pozyskiwania kandydatów do pracy, jednak proces rekrutacji na uczelniach pod kątem skuteczności wymaga jeszcze usprawnienia.

Firma PLASMET Czechowicz sp.j. współpracuje z Zespołem Szkół Mechanicznych i Logistycznych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Słupsku. *Pierwszy kontakt współpracy z Technikum Mechanicznym w Słupsku, do którego wcześniej uczęszczałem jako uczeń, nawiązałem 15 lat temu tj. w 2005r. Uważałem, że programy nauczania nie są przystosowane do potrzeb przedsiębiorców. Na początku co roku trzech uczniów z ostatnich klasy Technik-Mechanik odbywało półroczne praktyki w zakładzie jeden raz w tygodniu. W czasie wakacji uczniowie byli dodatkowo zatrudniani do pracy jako pracownicy młodociani. Natomiast nauczyciele przedmiotów zawodowych odbywali bezpłatnie w czasie wakacji dwutygodniowe praktyki w zakładzie. Działania te pozwoliły stopniowo ukierunkować nauczanie na potrzeby zakładu, a firma mogła pozyskać wartościowych pracowników, mówi Jan Czechowicz, prezes firmy. Spotykam się średnio raz na kwartał z dyrektorem szkoły. Omawiane są kierunki współpracy i metody nauczania. Następnie wytypowani pracownicy zakładu i nauczyciele szkoły nawiązują roboczą współpracę. Firma razem ze szkołą analizuje opisy w dokumentach dotyczących podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego w celu określenia dodatkowych modułów szkolenia szytych na miarę potrzeb firmy w ramach puli dodatkowych godzin lekcyjnych. W międzyczasie firma objęła patronat nad kierunkiem Technik-Mechanik. Organizujemy również wizyty uczniów i nauczycieli. Pokazujemy i omawiamy nowe technologie i stanowiska pracy. Część uczniów odbywa praktyki w firmie na bazie opracowanego wspólnie planu szkoleń. Raz w roku z okazji miesiąca przedsiębiorczości w październiku przedstawiciel kierownictwa firmy bierze*

udział w wykładzie lekcyjnym w szkole. Główna tematyka to przedsiębiorczość i promocja firmy. Dodatkowo firma wspiera finansowo szkołę i najlepszych uczniów. Mimo, że system edukacji niedawno doświadczył wielkiej zmiany, to zdaniem pana Czechowicza warto zmniejszyć liczbę godzin nauczania z przedmiotów ogólnych na rzecz przedmiotów zawodowych i zwiększyć uprawnienia i kompetencje dla dyrektorów szkół.

Firma PZL Sędziszów, w ramach polityki społecznej odpowiedzialności, która jest nakierowana na współpracę lokalną, podpisała w 2016 roku umowę patronacką z Zespołem Szkół Technicznych im. Prof. Karola Olszewskiego w Sędziszowie Młp. Umowa przewidywała szereg wspólnych działań, w tym: organizowanie praktyk zawodowych, umożliwienie pierwszeństwa w zatrudnianiu w firmie, udział w opracowaniu programu autorskiego uwzględniającego potrzeby zakładu i szkoły, przeprowadzanie wycieczek zakładowych, staży, bezpłatne udostępnienie infrastruktury oraz pomocy dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia kształcenia, przeprowadzenie szkoleń dla uczniów przez wykwalifikowanych pracowników zakładu. W 2019 roku przyjęliśmy 64 uczniów na praktyki, chwali się Grzegorz Trafiał, członek zarządu i dyrektor zakładu. Oczekujemy pełnego zaangażowania ze strony nauczycieli, wychowawców i opiekunów praktyk. To oni muszą razem z nami motywować uczniów do odbycia praktyk w naszej firmie. Udało się również dopisać godziny kształcenia i praktyk w tematach: sterowniki programowalne PLC i falowniki do zasilania silników synchronicznych na kierunku Elektromechanik. Średnio dwa razy w miesiącu opiekun praktyk szkolnych spotyka się ze mną, aby omówić stanowiska pracy i wymagania z nimi związane. Obserwując zmiany w wyniku czwartej rewolucji przemysłowej firma chciałaby, aby szkoły mogły korzystać z programów wsparcia projektów inwestycyjnych na zakup stacji zrobotyzowanych i automatycznych stanowisk pracy.

Również firma MICHAEL Teresa Michalik utrzymuje stały kontakt z podmiotami edukacyjnymi. Na przykład współpraca z Zespołem Szkół Zawodowych (obecnie Branżowa Szkoła I Stopnia w Radlinie) została zainicjowana przez właścicieli firmy na spotkaniu z dyrektorem szkoły, podczas którego przedstawiono potrzeby firmy dotyczące następujących zawodów: ślusarz, mechanik-monter maszyn i urządzeń, operator maszyn CNC. Firma brała

udział w przygotowaniu nowych podstaw programowych w zawodzie monter mechatronik. Wspólnie ze szkołą przygotowane zostały dodatkowe moduły szkolenia w ramach dodatkowych godzin. Przykładowo: ślusarz uzupełnia kwalifikacje spawacza, ślusarz uzupełnia kwalifikacje ślusarza narzędziowego oraz mechanik pojazdów uzupełnia kwalifikacje kierowcy. Firma bierze czynny udział w udoskonalaniu dualnego systemu nauczania. Bożena Skrzydło jest przekonana, że *współpraca taka pozwala pracodawcy lepiej poznać podstawy programowe, zrozumieć nowe metody nauczania oraz udoskonalić prowadzone w zakładzie pracy zajęcia praktyczne. Warto również wspomnieć, że ta współpraca ma swój korzystny wpływ na doskonalenie zawodowe kadry nauczycieli. Uczniowie mają możliwość odbywać praktyki w zakładzie pracy, w którym mają dostęp do profesjonalnego sprzętu, otrzymują własną odzież roboczą. Dodatkowo mają możliwość pracy w wakacje i ferie, za którą otrzymują wynagrodzenie, a po zakończeniu praktycznej nauki zawodu mają gwarancję dalszej pracy na podstawie umowy o pracę. Z kolei pracodawca zyskuje w pełni wykwalifikowanego pracownika. Dzięki takiej współpracy uczeń nie tylko zdobył kwalifikacje ogólne zgodne z programem nauczania, ale również specjalistyczne kwalifikacje cząstkowe potrzebne w naszej firmie. Na przykład uczył się jako ślusarz, skończył szkołę w zawodzie ślusarz, ale w firmie zdobył kwalifikacje jako ślusarz narzędziowy, lub uzupełnił zawód ślusarza o kurs spawacza.*

Co roku firma MICHAEL organizuje dni otwarte dla uczniów szkół podstawowych celem prezentacji zakładu, omówienia możliwości kształcenia i pracy w zawodach oferowanych przez firmę. Współpraca wymaga inwestycji i ciągłego doskonalenia. *Ścisła współpraca zakładowego opiekuna uczniów z osobą reprezentującą placówkę edukacyjną pozwala na bieżące przekazywanie informacji odnośnie nowych stanowisk pracy oraz wymagań jakie stawiane są kandydatom. Bardzo ważne jest dla nas, aby szkoły tworzyły i oferowały nowe stanowiska pracy, dopasowane do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy oraz potrzeb pracodawcy. Jako dynamicznie rozwijająca się firma oczekujemy również od podmiotów edukacyjnych podwyższenia poziomu i jakości nauczania oraz ciągłego rozwoju kadry nauczycieli,* podsumowuje pani Skrzydło.

Powyższe przykłady pokazują, że podstawą dobrej współpracy jest regularna wymiana poglądów i doświadczeń, w tym bezpośrednio rozmowy między przedstawicielami szkół a przedstawicielami firm. Nie wystarczy podpisać umowy o współpracę a następnie utrzymywać kontakt jedynie przez e-mail czy cykliczne obserwacje praktyk. Nowe materiały, technologie produkcji i wymagania jakościowe w motoryzacji – sytuacja na rynku dynamicznie się zmienia i wymaga regularnej oceny. Szkoły, które są otwarte na dopasowanie swoich programów nauczania i na korzystanie z pakietu dodatkowych godzin, aby wychodzić naprzeciw oczekiwaniom firm, mogą po drugiej stronie spotkać się z firmą, która również weźmie na siebie odpowiedzialność za zaznajomienie uczniów z najnowszymi rozwiązaniami technicznymi w ramach staży i praktyk zawodowych. Ponadto firmy wykazują gotowość uczestnictwa w lekcjach praktycznych, dniach otwartych i zajęciach dla nauczycieli. Jednocześnie oczekują, że szkoły zapewnią odpowiednią infrastrukturę techniczną, a nauczyciele podejmą trud doksztalcania się zgodnie z postępowaniem technicznym.

Autor: Luk Palmen

jest współzałożycielem i prezesem InnoCo. Prowadzi usługi doradcze i coachingowe w zakresie strategii rozwoju i zarządzania innowacjami w przedsiębiorstwach oraz w jednostkach naukowych. Jest członkiem rad nadzorczych spółek technologicznych. Od ponad 10 lat zajmuje się doradztwem i coachingiem w zakresie zarządzania innowacjami, zarządzania MŚP, zarządzania klastrami oraz komercjalizacji technologii. Od 2014 do 2020 roku był ekspertem odpowiedzialnym za weryfikację projektów B+R we wczesnych fazach rozwoju i doprowadzenie ich do gotowości inwestycyjnej w funduszu załączkowym Akcelerator Technologiczny Gliwice. Jest menedżerem ds. innowacji i kooperacji Klastra Silesia Automotive & Advanced Manufacturing oraz przewodniczącym Branżowej Grupy Roboczej ds. Przemysłu w Sektorowej Radzie ds. kompetencji w sektorze motoryzacyjnym (z uwzględnieniem elektromobilności).

